

Doğa, insan ve edebiyat portreleri

Edebiyatımızda kendine has bir alan açan Tuncer Erdem'in öykü kitabı 'Kötü Tabiat, İyi Doğa'da, metinlerin arasında dolaşan şiir ruhu her kelimedede hissediliyor. Tüm öykülerin arayışını bütün ruhuyla yansıtan çizgiler de sayfaların arasında okurları karşılıyor.

ERAY AK

e.erayak@gmail.com

○ Bir kitaba başlamadan önce yazar biyografilerine göz atarlardan mısınız?

İlgimi çeken bir örnek vermek isterim: "1962 yılında İstanbul'da doğdu. Çeşitli mizah dergilerinde çalıştı. 'Limon' dergisinde çizmeye başladığı yazısız siyah beyaz öykülere daha sonra şiirsel metinler dahil etti ve edebiyata yöneldi. Yapıtlarında desen ve metinleri kimi zaman bir arada, kimi zaman tek başına kullanmakta."

Bu kadar...

Edebiyatımızda kendine has bir alan açmayı başarmış Tuncer Erdem'in okur karşısına yeni çıkan kitabı 'Kötü Tabiat, İyi Doğa'nın henüz ilk sayfasında karşımıza çıkıyor bu birkaç satır. **İlgimi çekmesinin nedeni ise bu kısacık alanda kendini tevazu ile ifade eden yazarın biyografisinin edebiyatına da çok benzemesi. Bağırmeden, sakince, yeteri kadar sözle ve yeteri kadar sesle, nahifliği asla elden bırakmadan ama iletmek istediklerini de bitamam kaleme getiren bir üslup.** Tuncer Erdem'in edebiyatını da kısaca böyle bir çerçeve içine alabiliriz. Bundan çok daha fazlasını da sırtında taşıdığı notunu ekleyerek elbette...

Bir Tuncer Erdem kitabının sayfaları arasında dolaşıyorsak eğer biliyoruz ki düş ile gerçeğin, modern ile geleneğin, alegorik anlamda iyi ile kötünün, metafizik bağlamıyla ise insan ile doğanın büyümlü ilişkisi içinde bulacağız kendimizi. Üstelik buna kuvvetli bir şiir duşu eşlik edecek. **Okuduğumuz, 'Kötü**

Tabiat, İyi Doğa' gibi bir öykü kitabı da olsa metinlerin arasında dolaşan şiir ruhunu her kelimedede her okur hissedecek. Kaldı ki, 'Kötü Tabiat, İyi Doğa' bu bağlamda Erdem'in en güçlü kitaplarından biri. Şiir, bu öykülerin omurgasını meydana getiriyor diyebiliriz.

Masalsı bir atmosferde ve sırtını doğaya yaslamış bir evrende karşıladığı okurlarına, böyle bir evrende kendi dünyasından bir ayna tutuyor Tuncer Erdem. Tuncer Erdem'i daha çok edebiyat verimleriyle biliyoruz ancak bunun yanında, önemli bir çizer aynı zamanda kendisi. Çizgileri de onun kurduğu bu dünyaya eşlik ediyor. Çizgi, hikâyeden ayrı değil ama kendi özgürlük alanını da belirlemiş bir yandan. Tüm öykülerin arayışını bütün ruhuyla yansıtan çizgiler sayfaların arasında

okurları karşılıyor. 'Portreler' demek yanlış olmaz Erdem'in bu kitabında bir araya gelen çizgilerine. Kurmaca portreler. Öykü kahramanlarının portreleri. Doğa ve insan portreleri...

Doğa ve insan portreleri çizmiş Tuncer Erdem çünkü öykülerinin kahramanlarını bu iki dünyadan ve kesişimlerinden seçmiş. İnsanın ve doğanın artık vahşileşen ilişkilerinden yakalamış meselelerini. **'Kötü Tabiat' derken insanın kötü tabiatından, 'İyi Doğa' derken anlaşılacağı üzere doğanın gördüğü tüm kötülüğe rağmen kendi yaradılışında kalabilmesinden kuruyor öykülerini Erdem.** Kitabın arka kapağına da alınan ve çerçevesini çok güzel çizen birkaç cümle var: "Bak, bir koku dolaşüyor kırlarda, dağlarda. Şiddeti arzularan insanoğlundan yayılan iç bayıltıcı rayiha. İşte, birbirine karışıyor insanın kötülüğü ile doğanın saflığı. Güzel metinler bile onaramıyor bu akıl almaz çürümeyi; ince ince çizilmiş suretler do-

nakalıyor ak kâğıtlar üzerinde; aklın eli kolu bağlanıyor, dil damağa yapışıyor."

Güzel metinler bile onaramasa da "bu akıl almaz çürümeyi", en azından ayna tutuyor. Tuncer Erdem de öyküleriyle işte bunu yapıyor. 'Kötü Tabiat, İyi Doğa'da bir araya gelen 13 öykü de 'güzel' metinler. İnsanın kendiyi yüzleşmesinde kendisine omuz verecek türden. Doğa ve insan arasında kurulan ilişkide insanın ne denli insanlıktan uzaklaştığını geç olmadan hatırlatmak amacıyla bir yazar var okurlarının karşısında bu öykülerde. ○

**KÖTÜ TABİAT,
İYİ DOĞA**

Tuncer Erdem
Yapı Kredi Yayınları, 2023
236 sayfa.